

JURNAL

ПЕНТРЪ РЕСПІДИРЕА ШТИНЦЕЛОРЪ НАТЪРАЛЕ ШИ ЕСАКТЕ. ІН ТОАТЕ КЛАСЕЛЕ

Pedagogisch

BCU Cluj / Central de University Library Cluj

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 35. (Англѣ алѣ патрелеа) Бѣхрешті 22 Septembrie, 1859.

Копирдереа: Ынѣ арборѣ џигантикѣ ин Калифорнія.— Чева десуре исторіеа кълѣторіелорѣ ин валоане.— Плана лѣбра.— Траислѣ оітаделорѣ.— Комѣникаціиу сѣіентифіке мѣт.

Ынѣ арборѣ џигантикѣ ин Калифорнія

Ін галеріеа нѣмітѣ *Adelaida* ин *London*, ин ачеастѣ еспозиціоне ѣнде се афлѣ о мѣлѣіме де обѣкте кѣрїоасе ши адеѣратѣ інтепесанте, лїнгѣ алте обїекте каре серѣѣ дрентѣ индѣстріеа шарлатаніелорѣ; ин ачеастѣ галеріе, зїченѣ, се афлѣ акѣмѣ о колекціоне де мѣлте обїекте натѣрале іоарте кѣрїоасе, інтре каре челѣ маї ремаркабілѣ есте арборѣлѣ џигантикѣ дин Калифорнія нѣмітѣ *Washingtonia gigantea*, саѣ кѣмѣ ілѣ нѣмескѣ англезїї: арборѣлѣ лѣ *Wellington*. Коажа ачестїї арборѣ с'а скосѣ дїнтр'інсѣлѣ ла о інѣлѣіме де 8 нїчіоаре де ла нѣмінтѣ ши прїн арѣ а індоїт'о ши ії а датѣ форма трѣкїкїлѣ. Де ачееа прїн мѣрїмеа коажеї поате сѣ апрѣѣаскѣ мѣрїмеа арборѣлѣ. Аколо сѣ vede кѣ

ачестѣ арборѣ а аѣеа мѣрїмеа естраордїнарѣ де 363 нїчіоаре; дарѣ жосѣ лїнгѣ нѣмінтѣ аѣеа о гросїме де 93 нїчіоаре ин перїферїе ши 31 нїчіоаре ин діаметрѣ! Кѣ тоате ачестеа гросїмеа естраордїнарѣ, арборѣлѣ сѣ араѣ сѣѣдїре; атїѣ де маре есте інѣлѣімеа са џигантикѣ!

Ачестѣ арборѣ а крескѣтїлѣ ин Калифорнія ин мїзлокѣлѣ алторѣ 90 де арборї дин соїсѣлѣ лѣї інтре каре, фіе-каре аѣеа інѣлѣімеа де 250 нїнѣ ла 300 нїчіоаре! Коажа ачестеа араѣ ин мѣлте локѣрї о гросїме де 16 цолѣрї. Есте моале ши ѣшоаре ка лемне де донѣрї. Коажа каре есте гоалѣ інѣѣнтрѣ а серѣїтѣ ин Калифорнія ка о салѣ де балѣ ѣнде аѣ жѣкатѣ мѣлте перекї валѣлѣ ши котроданѣлѣ (токмаї ка ин вестїлѣлѣ вѣтїї а вѣ-

parajă în London și unde s'a dat nainte kîji-ba ani și dîneș pentru 48 de persoane în Onoarea Ministerajă Guizot d'atunci. Akzîm antreprenorajă espoziciuneî a așezatî în coajă, birorajă lăi și a fărătî akolo și mease odîi miçi kare le a inkriatî la 6 tinerî, ka Chambrès garniès.

Timpajă de 18 lăni a ținătî lăkrareea jăpărei arborajă; în ačestî timpă aș lăkratî neinčetatî 10—12 lăkratorî ka sî taie arborajă și sî'ă jăpăeaskî!

Botanistii nămerindî inelene trănkizajă, a-

čestî arboră, a kalklată kă a trăită patră miî de ani!

Če pătere kreativă a nătreî! Ea a skosă și așemenea arboră, l'a kreskată niî la inplătimea de 360 ničoare, l'a sșsă-ținătî la vîpsta imensă de 4000 de ani și keară la ačeastă vîtrinece resppektabilă, ačestî fiă ală nătreî a stătăt drentă kă kapă neaplekată de și a nărtată ne kapajă sî vîtrindă, o koronă de frănză kare okna spațijă de $\frac{1}{4}$ milă (anglează) pandrată! Če forțe!

Čeva despre istoria kăltorijoră în baloane.

(Žrtare.)

O invenție nouă a kontribuită multă a face kăltoriea aeronavijoră mai sigură și mai puțină espășă perikăloră; aștî invenție este „Parajă” (le Parachette). Parajă este fărătî ka o zăvrelă intoarșă și prin rezistența lăi în kontra aerajă, imnedikă kădepea prea repede în josă a aeronastajă; așemenea servă voiațiorajă în balonă kîndă voește sî se pogore în rețișni de mai josă; atunci se servă kă parajă ka sî nă se pogore prea repede și prea josă. D. Blanchard, inventorajă parajajă, în čelebra kăltoriea sa în aeră kîndă, svindă-se la Lisle a străbtătă spațijă de 300 milie; atunci, zicemă, a inčerkată și a slobozită din balonă și kîne pîndă'ă ințr'ănjă parajă; kînela, inčetă a kăzătă josă și nă și fărătî niči și răă. Dară D. Garnerin a fostă čelă d'intișă omă kare a kătezată d'a pătăsișă sșsă în aeră balonajă sî și s'a nășă ințr'ănjă parajă ka sî se pogore în jos. Negremită kă și keară inima ačestăi vărpată krapioșă, era foarte neodinită în momentajă kîndă a tăiată streangajă kare țină parajajă lăi legată kă balonă și s'a peregătăt a se pogorî din aeră în vămintă parkăpîndă o distanță kare era multă mai mare de kîtă čelă mai mare abisă (prăpastie) kare se află peste sșprafața nămintajă. Vintajă a kondășă ne ačestă parajă peste orășe Marylebon și Somers Towan și St. Pancreas; în ačestă dăne žrtă

orășă, parajajă a atinsă vîpșirile akoperișeloră kaseloră. Kă toate prekăzișnile, kădepea lăi totă era destajă de tape în kîtă și a jăvșită tape obrază de niatra ne kare a kăzătă. Oamenii kare lă aș vărătă la ačeastă okazie, l'aș rșită tremăpîndă de totă korpajă.

D'intre toate narațișnile despre svirea oameniloră în baloane, niči și nă este așă de multămitoare și așă de remărkabilă prin nobilele kazze kare aș prodă's'o, de kîtă kăltoriea lăi čelebrajă fisikă Gay-Lussac. La ačeastă kăltorie, (a doă kăltorie a lăi Gay-Lussac), ačestă savantă a lăată kă dînsă diferite nășri și inșekte kare sî vază če inlăință are aerajă svăpire din rețișnile svperioare ale atmosferei ne vicaa ačestoră animale miči. Așă rakontă elă kă slobozindă sșsă în aeră o albină; ačeastă inșektă a svkrată k'ănjă sromotă mikă și s'a depătată de balonă. Dară kîndă a inčerkată d'a slobozită năsepea stăretă afară de balonă, la o inplătime de 11,000 ničoare, nășrea dăne če a fărătă kîte-va čerkări a svăra în aeră, dară vărzîndă kă aerajă e prea svăpire și kă ea se află ințr'o singăritate de svperiată în spațirile lămei, năsepea de sine îndată s'a întopșă în balonă și a rămasă akolo. Dară o porăvniță sloozită afară din balonă, s'a lăsată în josă k'o izușală de svperiată, ne žrtă a inčetă sî faktă niște inșiptiri svperiate în aeră și așă voiațiorii a năpdăt'o din vedere.

Instrumentele fizice care acesă savantă a lătat kă dînsă pentră observațiunile științifice, aș fostă împrăjite k'o deosebită grijă și esak-titate. La o înălțime de 14,480 Gay Lussac a observat kă diindă o keie în direkțiunea me-ridianului magnetikă aș pămîntului, ayeastă keie a îmînsă îndată polulă nordului aș zni akă d'o vșsolă și a atrasă kătre dînsa pe polulă sșdului; ayeasta a probată kă forța magnetikă care rezidă în pămîntă, zrmează akțiunea ei și pînz la o distanță de 14 și 20 mi de ni-țioare departe de sșuprafața lui. Dară termometră care, în momentulă sșipei a arătată 22° R, kîndă balonulă era la înălțimea de 23,040 nițioare neste nivelulă țreii, termometrulă a arătată 7 1/2° R sșă zero, va sșă zikă: o dife-riență de temperatură kă 29 1/2° R. Gay Lussac a și adănată aerulă sșădipe d'ayeastă rețino înaltă într'znuă klondiră și analizînd'ulă, a gș-sită kă kompozitiunea acesăi aeră este tokmai ayea a aerulă care'ulă respîrămă. De și Gay-Lussac s'a îmbrykată foarte bine kîndă s'a sșită, kă toate ayeasta a sșeferită mlată de spîră în re-țiană de sșă, asemenea a sșeferită de anxietate (stenexopie); și vîna lui vîtea kă mare izdeală. Apoi kîndă a așansă josă, rîțulă lui era alita de șkată din kăza aerului iste și sșădipe care a respîrată sșă, în kîț n'a pătătă sșă mînișo kîț-ba timă.

Toate ayeaste sșipi kă baloane nșmite pînz akămă, s'aș zrmată într'znuă skopă mlată saș nș-țină științifikă; dară în timulă nostre, sșekș-latiunea d'a kîștira vani a esșoatată și sșipea kă baloane. Adekă aeronauți aș devenită ko-medianți; fakă pe zni kîșnă zni mare parteră pentră spektatori care plăteskă antreoa ka sșă vază kămă Mr. Godard se sșie împrșnz kă ținți, șease tovaroși în aeră; saș kămă Madam Poi-tevin se va lșsa în josă într'znuă parășită d'o înălțime de șperiată; ba înkă a fșkătă dtn ba-lonă, ka sșă zicemă așă, o vîrjă de înkriată, fi-indă kă pentră 10 guinee în Londonă și 150 franți în Paris, poate ori-ține sșă iea parte la ayeastă kăltorie și sșă se plîmbe și elă în aeră. De și, de atșnți sșipea kă balonă s'aș profanată și a nepdătă mlată în oki omș-lă științifikă și șepiosă, kă toate ayeasta și șnele din voițiori modernă în baloane s'aș fș-

kătă chelegre și sîntă într'adevără foarte inte-resante. S. e. kăltoriile aeronauțice ale D-lăi Green, a acesăi aeronauță întrenidă și kșra-țiosă, poate celă mai kșrațiosă din țoți ce aș esistată pînz akămă.

Ayestă aeronauță a fșkătă sște de kăltorii în baloane și kă toate ayeasta elă a mșrită în patulă sșă liniștită și nș într'znuă balonă.

Înt'zna din ayeaste kăltorii fșkăte kă ba-lonulă sșă celă mare nșmită «Marele Nassau» (kșți Green ștela kă dînsă de la Londonă pînz la Dekatulă Nassau în țermania) zni amatoră a vrtă sșă iea parte și elă ka tovaroși. Sșă lșșm pe el însși sșă ne rakonte ayeastă afa-țere komikă.

De kîte-ba zile, zice elă (în țurnalulă lui Chambert) așșșri s'a împrșnită în vîldele Lon-donului kă «Marele Nassau» va sșă fakă o kălt-orie noșă și D. Green invită pe țoți amatori kă sșă iea parte la ayeastă kăltorie plătîndă kîte 16 Guinei (20 galbeni). Eș și zni koleră aș meș amă hotărîtă și amă lătată doș dokșri în balonă. De atșnți și pînz la plēkareea ba-lonului, eramă kamă într'znuă felă de estase; 'mă amă înkriată kă voiă atîșe șoarele kă mîi-neme țeme; dară noantea, amă bisată kă sîntă în țeră și kă kadă d'akolo ka ală dată titani ai Mitoloției.

Zioa plēkșrei a sosită. Zni pēvlișă mare era adănată la dokșlă plēkșrei; kîndă m'amă vșzătă în preșența acesăi kolosă sșăimîntătoră, gindean kă kă vșkșrie așă da înkă 10 gui-nei zni ală din ayești spektatori ka sșă sșie în dokșmă; însă kă kondițiune ka sșă nș mîie ni-menea kă m'amă petrasă; kșți fșka în zilele noastre o pșșinoasă, de și sșășioasă. Amikșlă meș Jones, era și elă pșșrșnsă d'asemenea sim-țipi; însă delikatețea noastre, kă alte kșvinte: iară pșșinea ne a oprită ka sșă nș ne deskone-pimă znișă alăia.

„O sșă avemă o sșipe fșșmoasă“ zice Jones țremșrîndă kîndă ne pșșnemă în lșntreoa atșpnată de balonă.

«Da, fșșmoasă» pșșșndeamă și dîngi miei sșă lovea zni de ală de fșkă și de șpaișmă.

Țoți tovaroși noștri, așară de D. Green, arștară niște obraze palide de fșkă și eraș mîlă sș'i vază ține-ba. Ayeastă dekșșare

s'a mъритѣ инкѣ kindѣ D. Green a spiratѣ кѣ знѣ glasѣ plinѣ de бѣкѣrie ши de malize (miшелie). «Beniѣ Domnilорѣ, дакѣ авеѣи инкѣ сѣ ordonaѣи чева ин лѣме, faчeѣи'o кѣrindѣ; кѣчѣ neste пѣѣине minste vomѣ fi foarte departe de лѣмеа ачeasta.»

«Kitѣ timнѣ ва treчe инкѣ ninѣ ла sзipea noastrѣ definitivѣ?» 'лѣ амѣ intpebatѣ; „darѣ спнnegimѣ—o кѣратѣ Domнѣle“.

Niчѣ o minste, 'mi pъsъnde Green ши s'a sѣlatѣ bine in okѣ mei. Domнѣle, kontinѣe, poate кѣ авеѣи friкѣ саѣ вр'o Indoialѣ in esperinѣea mea?

Domнѣle, вѣ asigърѣ кѣ амѣ o mare, foarte mare Re-Resp ши n'amѣ пѣtatѣ сѣ isпpъvesкѣ frasѣ; аша амѣ tremъратѣ.

«Darѣ e аша, Domнѣle. хаѣде жосѣ, ши iste; ѣinete de streангѣ.» N'amѣ ашentatѣ o a doa порънкѣ; intp'ънѣ minstѣ eramѣ жосѣ; амѣ simѣitѣ iarѣ пѣmintѣ сѣе niчioареле меле. Ахѣ, Dъmнеzele, паркѣ o маже de ferѣ mia кѣzъtѣ din inimѣ. Nъ'mѣ пѣса акѣмѣ pѣsълѣ пѣвликѣлѣи жосѣ «ла сѣпътоаса, тѣ rindeamѣ e вѣнѣ лѣкpъ.» Nъmaѣ кѣмѣ amикѣлѣ Jones амѣ simѣitѣ o simѣpire de компѣti-nipe дъperoасѣ. Stirmanѣлѣ Iones, тѣ inkъziамѣ, кѣ че inimѣ пѣtewle елѣ акѣмѣ sъsѣ neste канѣлѣ меѣ! Ка сѣ prinzѣ inimѣ, m'amѣ dъsѣ intp'ънѣ biptѣ ка сѣ beaѣ знѣ пѣхъpъѣ de pomѣ, darѣ intpѣndѣ аколо, o, Dъmнеzele, че vedemѣ! Amикѣлѣ Jones стѣ naintea okѣлорѣ mei! Oape este дѣжа зѣбра лѣи кape a venitѣ din реѣiънile черѣлѣи ка сѣ не viziteze?

Darѣ кѣмѣ m'amѣ спepiatѣ еѣ, аша s'a спepiatѣ ши елѣ. «Smitѣ, stirѣ елѣ кѣ снаimѣ, сѣ poate кѣ zъta сѣ fie Dъmniata?»

Espnkaѣiъnea ачестеѣ enigne epa, кѣ елѣ n'a utitѣtѣ kindѣ m'amѣ скѣпатѣ преkъmѣ еѣ n'amѣ utitѣtѣ kindѣ a пѣpъsѣitѣ елѣ балонѣ. Кѣчѣ din-sъsълѣ niчѣ n'a ашtentatѣ ла перmisѣiъnea плекъpѣѣ din partea D-лѣи Green ши s'a лъsatѣ fъpѣшѣ in жосѣ printp'o fpinrie.

Kindѣ momentele de pъwine аѣ treкѣtѣ, neamѣ minѣtialѣ амѣndoѣ кѣ totѣ амѣ fъкѣtѣ маѣ bine de kitѣ ачестѣ американѣ четъѣeanѣ din statele зните кape s:оарѣ акѣмѣ de мѣлѣ in аерѣ, ши nъmaѣ ва ревенѣ жосѣ ла пѣmintѣ. Ачестѣ omѣ n'avea niчѣ o esperinѣѣ in лѣкpъpѣле аepона-тиче ши a пѣлѣitѣ банѣи лѣи, ка noi, ка сѣ se плимѣе intp'ънѣ балонѣ. S'a ши sѣitѣ, s'a погорѣtѣ. Aпоѣ kindѣ балонѣлѣ a atinsѣ пѣmintѣ, аepонаzѣлѣ a еmitѣ маѣ nainte, акѣмѣ балонѣ зъpѣatѣ a datѣ din sine fъra in sъsѣ ши este акѣмѣ знѣ anѣ de zile kindѣ s'a inлѣmpatѣ ачестеа ши ninѣ акѣмѣ nimenea нѣ шtie че s'a fъкѣtѣ кѣ балонѣ ши кѣ воiаѣиорѣлѣ лѣи.

Kindѣ Jones a азѣitѣ ачeasta, a лѣatѣ ши елѣ знѣ пахарѣ de pomѣ, амѣndoѣ амѣ vitatѣ кѣ friка e pъшinoасѣ ши ne амѣ adъsѣ nъmaѣ aminte кѣ вѣаѣа e дѣлче, пѣkatѣ kindѣ o лъsъ чѣne—ва ши se adъче!—

Eatѣ in прескѣptape istoriea валoанелорѣ.

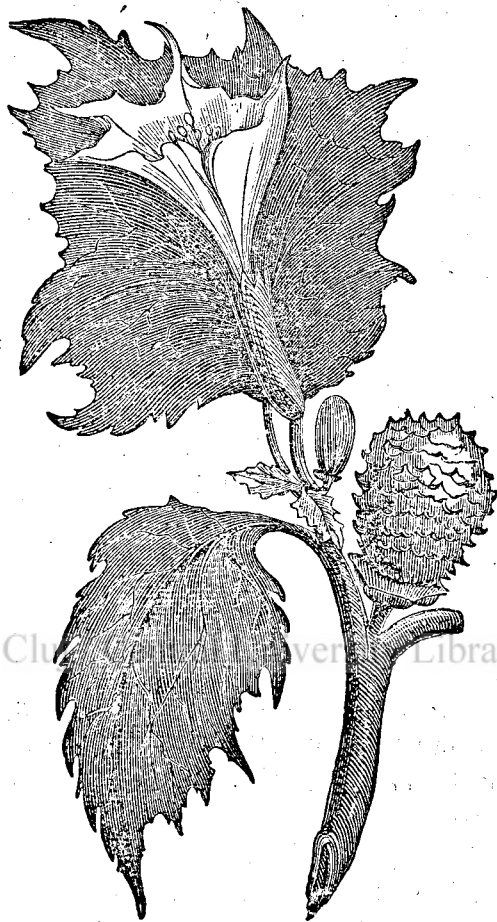
Планта лѣзpa.

Intpe toate плantele отpъvite кape кpескѣ ла noi, niчѣ зна нѣ este аша de вѣтѣмѣтоape de kitѣ планта лѣзpa; кѣчѣ хоѣиѣ вpѣndѣ сѣ desnoaie не знѣи oamenѣ, аѣ обѣчeѣ кѣ amestekѣ сѣmѣнда de лѣзpѣ in вѣзѣра лорѣ ка сѣ'ѣ amedeаскѣ, кape pѣmintѣ атѣнчѣи ка морѣи ши не зpѣтѣ fakѣ кѣ dѣnuѣи opѣ—че воiesкѣ. Aпоѣ de мѣлте opѣ se intѣmpлѣ кѣ ачешѣ nenopочѣиѣ, bindѣ преа мѣлѣtѣ d'ачeастѣ отpавѣ, нѣ se маѣ skоlѣ d'ачeастѣ amегipe ши морѣ. Амѣ вѣzъtѣ destъle ачесте касъpѣ. Аша darѣ, sokotesкѣ кѣ нѣ ва fi de prisos a vorѣи aiчѣ чева desпpe ачeастѣ плантѣ.

Лѣзpa саѣ Stramoniuлѣ (Datura Stramonium,

Stramoine) este o plantѣ кape ape o floape fъkѣte d'o singъpъ вѣkate (monopetale) in forma знѣи клопоѣелѣ алѣѣ pѣstъpнатѣ; este d'o familie кѣ мѣлте алте plante veninate: s. e. кѣ tѣzъnѣ (Nicotiana tabacum) кѣ Belladonna, апоѣ ши кѣ мѣлте алте plante пречѣoase пентpъ minкape, преkъmѣ: kaptofi (solanum tuberosum) пѣлѣѣеле vinete (solanum melongena) ши пѣлѣѣеле рошѣи (solanum lycoperscum); intp'ънѣ кѣvintѣ лѣзpa este знѣ мемpъ a mareѣ familie Solaneѣ; фpѣкѣлѣ (поама) ачестеѣ планте este o кансѣлѣ аконepѣтѣ кѣ gimпѣ; kindѣ o тѣемѣ, гѣsimѣ кѣ жосѣ este innъzнтpъ desпpъnitѣ in патpъ, ши sъsѣ nъmaѣ in доz des-

пърцирі ші копрінде зпѣ mare нѣмѣрѣ de se-
 mince mică, negre în forma de penici. Se uitie
 акѣмѣ de weante sneđe (soișpi) de лазрѣ. Дарѣ
 чеа маі ретаркабилѣ pentрѣ noi este лазра о-
 бичнситѣ (Stram. comunis) каре аре фрѣкте (кап-
 сѣле) овале, spinoase, drante; foi marі овале
 ші зпгислоасе. Креште нѣмаі зпѣ анѣ; patria
 еі este Америка meridională, дарѣ акѣмѣ natрalisatѣ интр'о
 mare parte a Европей; инѣл-
 цimea еі е de чинчі пичіоаре, дарѣ grosimea еі жосѣ este
 еквалѣ кѣ grosimea зпѣі брауѣ. Креште ін абондинѣ интр'зпѣ
 пѣминтѣ змедѣ ші грасѣ, лнгрѣ шанѣрлѣ каселорѣ сѣтешті;
 кѣ toate ачестеа, креште ші ін пѣминтѣрп ниспоасе. Кіндѣ о
 іеа чіне-ва ін мінѣ, simte o
 odoare грецоасѣ каре фаче
 дѣрере де канѣ ші кеарѣ а-
 тецеалѣ ін зілеле калде. Фрѣнзеле ші semінцеле ачестеі
 plante, prodѣкѣ ла омѣ
 каре ле а мінкатѣ, вѣрѣз-
 тѣра, копѣлзікнеі, летарѣіеа
 ші кеарѣ моарте. Дарѣ semінцеле фѣкѣте пѣлбере ші
 prisate ка табакѣ ін насѣ, факѣ
 вѣтѣмѣтѣрп foarte marі. А-
 чеаста се інтнмѣл ші кіндѣ
 арде лазра интр'зпѣ локѣ ін-
 кісѣ. Інпредѣрареа кѣ хоцїі
 ші врѣжиторїі интревѣнѣезѣ
 ачестѣ еарѣ supе а атецї
 пе оаменї интр'зпѣ skопѣ крї-
 миналѣ, а фѣкѣтѣ кѣ ачестѣ
 plantѣ се нѣмеште ін лимба
 франчезѣ: *planta vѣrcicito-*

Planta Лазра саѣ Stramoniuлї (Datura Stramonium, Stramoine.)

rilorѣ (Herbe aux sorciѣrs). Рemedизлѣ ін контра
 ачестеі plante este, оцетѣ саѣ оцетѣ amestekatѣ
 кѣ sniptѣ de amoniak (de циперикѣ) ші алте ре-
 mezїі нѣмїте стимѣланѣіе (апрнзѣоаре).

Medикѣлѣ Storck, каре а инчеркатѣ d'a лѣа

інсѣштї мѣлте фелѣрп де отрѣвѣрп ка сѣ се ін-
 креднѣезе де ефектѣлѣ лорѣ, а инчеркатѣ ші кѣ
 лазра ші s'a обичнситѣ интр'алта кѣ гѣстѣлѣ ші
 odoarea ачестеі plante, ін китѣ а ажѣнсѣ ка сѣ
 ингїѣ оарешї-каре кѣтѣцїме фѣрѣ вр'о вѣтѣмаре-
 Елѣ пе зрѣтѣ а интревѣнѣатѣ ачестѣ plantѣ ін
 кѣтѣимї mică кѣ зпѣ mare folosѣ ка зпѣ ре-

medїѣ ін контра пѣтимлорѣ:
 stenosis (Asthma, amestekind'о
 кѣ тѣтѣнѣ de fѣmatѣ) пѣвѣ-
 нїеа, epilepsia ші тремѣрѣ-
 тѣра неволѣнтаре а мемѣрп-
 лорѣ. Дарѣ ші пе din афарѣ
 а интревѣнѣатѣ zeama ачестеі
 plante amestekatѣ кѣ грѣ-
 sime ка о вѣнѣ алевїе кіндѣ
 s'a нїрлїтѣ чїне-ва.

Афарѣ d'ачеаста sїntѣ алте
 фелѣрп де лазра кѣ флорї ал-
 бе саѣ рошїі foarte фрѣмоасе
 ші foarte mare каре сѣ кѣл-
 тивѣ ін грѣдїнї pentрѣ фрѣ-
 мѣсеѣеа лорѣ.

О sneѣѣ (Stram. Metel)
 este интревѣнѣатѣ ін India
 de кѣлре шарлатанїі d'аколо
 (кѣчї ші ін India sїntѣ шар-
 латанї) supе а prodѣче са-
 менїлорѣ нїмте визїанї (ve-
 denie) бизаре.

О esчѣнѣіне d'ачеастѣ veni-
 tatѣ sneѣѣ, фаче о sneѣѣ де
 лазра ін Перѣ (Америка) нѣ-
 мїтѣ *Stramonium arborescens*,
 fiїnd кѣ ажѣнѣе ла мѣрїмеа
 зпѣі арборѣ mare de 10—12
 пичіоаре авїндѣ флорї албе
 foarte marі ші фрѣмоасе каре
 рѣснїндескѣ о odoare foarte

плѣкѣтѣ, каре сеамѣнѣ кѣ odoarea а ванїліеі. Зп
 сннгрѣ арборѣ d'ачеастѣ sneѣѣ, este ін stare сѣ
 зпмле грѣдїна интреарѣ кѣ odoarea са зѣавѣ
 ші foarte плѣкѣтѣ. Ачестѣ арборѣ poate сѣ fie
 кѣлативатѣ ші ла noi ін флорѣрїе.

Траїѣлѣ animalелорѣ.

(Ѧрмаре.)

Rhocas копрінде маі мѣлте sneđe s. e. vi-
 целѣ де mare (veau-marins), кїпеле де mare
 chiens-marins), лѣпѣлѣ де mare (loup-marins),
 ші вѣлпеа де mare (renards-marins). Еле потѣ
 сѣ рѣмїѣ мѣлѣ timпѣ сѣтѣ ауѣ фѣрѣ рѣсѣларе;
 нѣ се темѣ нїчї де фїрѣ нїчї де кѣлѣрѣ; се

nr̄tresk̄ de peste p̄resk̄m̄ ūi de ear̄ba kare o
 pask̄ pe d̄r̄m̄z̄r̄ile m̄r̄ii pe z̄nde kresk̄ kind̄
 es̄ din mare. Videbl̄ de mare striḡ (miorl̄e)
 ka o pisik̄ kind̄ e t̄n̄z̄r̄, dar̄ kind̄ im̄z̄tri-
 neste lat̄r̄ ka z̄n̄ k̄ine p̄rḡz̄mit̄, apoi kind̄
 doarme sfor̄ze, ūi sromots̄l̄ ačesta seam̄z̄n̄
 k̄ striḡarea videior̄; este k̄raçios̄ apr̄p̄nd̄-
 se k̄ d̄inçii s̄z̄i ūi k̄ z̄ngiile kind̄ este atakāt̄;
 korn̄bl̄ l̄i skoate o odoare nep̄l̄k̄z̄t̄.— Ačeste
 animale s̄int̄ în stare a priimi oare-kare înv̄-
 d̄z̄t̄r̄, ā o simçire vīz̄, s̄int̄ d'o fipe d̄z̄lce,
 iavesk̄ prea m̄z̄l̄t̄ p̄ii lor̄. Kind̄ e f̄z̄r̄z̄n̄
 k̄ t̄z̄nete ūi f̄z̄z̄ere pe mare, es̄ afar̄ pe
 d̄r̄m̄z̄r̄i ūi se жоак̄. La ref̄l̄k̄z̄ sar̄ pe z̄s-
 kat̄, apoi ear̄z̄i se жоак̄ b̄r̄ḡnd̄-se z̄n̄z̄l̄
 pe alt̄z̄l̄ în mare, dar̄ de m̄z̄lce op̄i d̄z̄ne ase-
 menea жоk̄z̄r̄i se iavesk̄ înt̄re d̄inçii çete s̄in-
 çeroase. Femela fat̄ pe d̄r̄m̄z̄r̄i sar̄ pe riada
 m̄r̄ii 2—3 p̄i kar̄i s̄z̄r̄ la d̄insa, ea-i d̄z̄ce
 la mare, 'i învaçt̄ s̄z̄ înnoate, 'i поарт̄ pe s̄ni-
 nare-i dak̄ s̄int̄ osteniçii, pe kind̄ p̄ii aчestiea
 m̄iorl̄e ka pisic̄ele neînçetat̄. S̄int̄ ūi Phocas
 kar̄i stā în r̄içr̄i. Ačeste animale t̄resk̄ p̄inz̄
 la o s̄z̄t̄ de ani; în mare se çin̄ k̄ite odat̄
 în çete foarte n̄z̄meroase ūi kind̄, fiind̄ aflate
 pe d̄r̄m̄z̄r̄i, v̄z̄d̄ k̄ se apr̄op̄iç o korabie, a-
 t̄z̄nçii ar̄z̄k̄t̄ esk̄rementele (balera) lor̄ kare
 are z̄n̄ m̄ipos̄ foarte nesz̄ferit̄ în kit̄ oamenii
 d̄in korçbii s̄int̄ s̄içii a se деп̄r̄ta; n̄z̄mai kind̄
 dorm̄ pot̄ s̄z̄ fiç prinçii. Foc̄ele d̄in marea
 mediteran̄ ā z̄n̄ aer̄ mai fin̄ de kit̄ aчeia
 kar̄i t̄resk̄ în m̄z̄r̄ile nordice. Nişte поиз̄l̄
 s̄z̄lbat̄içi gonesk̄ m̄z̄l̄t̄ pe ačeste animale, le
 m̄z̄n̄k̄t̄ kar̄nea ūi z̄nt̄z̄l̄ lor̄, kare este de
 ḡz̄t̄ ka z̄nt̄z̄l̄-de-lemn̄ çel̄ b̄z̄n̄.

Beveriga se serveşte k̄ am̄ndoz̄t̄ piçioa-
 rele de dinainte kind̄ m̄z̄n̄k̄t̄ (intok̄mai ka
 maim̄z̄da); este foarte demteant̄ ūi iste în miş-
 çr̄ile sale; s̄z̄ tot̄-d'asna pe v̄r̄f̄z̄r̄ile арбо-
 рior̄, mai k̄ seam̄ pe stejar̄, d̄in kar̄i se
 d̄z̄ жоs̄ n̄z̄mai kind̄ s̄z̄l̄z̄ v̄r̄z̄n̄ v̄int̄ tape.
 N̄z̄rim̄int̄z̄l̄ s̄z̄ konsist̄ în ḡnd̄z̄, p̄z̄i, алz̄ne
 шчл. Kz̄ib̄z̄l̄ s̄z̄ ūi-l̄z̄ fache tot̄-d'asna în z̄n-
 çib̄z̄l̄ d̄int̄re t̄rei ram̄z̄r̄i de арбор̄; 'l̄z̄ înçeark̄
 mai de m̄z̄lce op̄i s̄z̄ vaz̄ dak̄ e çeaniñ ūi pe
 çr̄m̄t̄ s'aweaz̄ akolo k̄ familia sa. Ačest̄
 kz̄ib̄z̄ are o gaz̄r̄ mik̄ s̄z̄z̄ atit̄ kit̄ t̄reçze s̄z̄
 înt̄re ūi s̄z̄ east̄ d'akolo; d'asçura çr̄pii se afl̄

z̄n̄ akoperem̄int̄z̄ konik̄ pent̄r̄ ploaiz̄. Ea pro-
 d̄z̄ce 3—4 p̄i pe fie-kare an̄.

Beveriga n̄z̄ vea niçii odat̄ ūi are o mare
 friçk̄ de апz̄; dar̄ înt̄im̄p̄nd̄-se s̄z̄ aib̄z̄ t̄re-
 z̄z̄inḡz̄ a t̄reçe neste v̄r̄z̄n̄z̄ r̄iç, iea o b̄z̄kat̄
 d̄int̄r̄'o коаж̄ de арбор̄i, se пz̄ne în înt̄r̄ ka
 înt̄r̄'o лz̄nt̄re ūi коada sa o înt̄rez̄z̄inḡeaz̄ ka
 o k̄r̄m̄t̄ ūi ka o велл̄, aшia navigeaz̄ d̄rent̄
 z̄nde are t̄rez̄z̄inḡz̄. Vara, în поçiile f̄z̄moase
 ūi лz̄minoase de лz̄nz̄ pl̄int̄, beveric̄ele se жоак̄
 тоatz̄ noantea în пz̄d̄z̄r̄i, s̄z̄p̄ind̄ d̄in арбор̄ în
 арбор̄, pe kind̄ zioa stā ask̄nse, tem̄nd̄-se
 de k̄z̄d̄z̄ra soarel̄z̄i; ea niçii odat̄ n̄z̄ im̄z̄l̄ çi
 salt̄ ūi este foarte iste în тоate mişçr̄ile sale.
 Blana sa n̄z̄ este înt̄rez̄z̄inḡat̄; колоarea пz̄r̄-
 l̄i diferente în m̄z̄lce d̄z̄r̄i, k̄z̄i s̄int̄ beveric̄e
 ūi çenz̄iŷii ūi negre.

Ačeast̄ beveric̄z̄ s̄z̄z̄r̄toare (polatuche)
 t̄reçte în nord̄z̄l̄ R̄siei ūi ал̄ Poloniei.

Sobolan̄z̄l̄ este foarte m̄nz̄k̄çios̄, k̄z̄i
 m̄z̄n̄k̄t̄ ūi net̄re, var̄, lemne, çirlic̄e, în sfir-
 miç toate лz̄k̄z̄r̄ile; локçinçia sa este prin im-
 v̄l̄top̄i, каналz̄r̄i ūi în alte asemenea локz̄r̄i
 m̄z̄dare, dar̄ ūi în marazii de çr̄iç ūi s̄z̄z̄l̄
 sk̄ind̄z̄r̄i-l̄z̄ çz̄sim̄; iearna s̄z̄ ūi prin fin̄; este
 foarte p̄z̄sitor̄, de aчeea kind̄ se înt̄im̄p̄z̄ ka
 s̄z̄ le m̄useask̄ çhana în v̄r̄z̄n̄z̄ локz̄ at̄nçii se
 m̄z̄n̄k̄t̄ z̄n̄i pe алçii; çel̄ mai mare ūi t̄are
 pe çel̄ mai mik̄ ūi mai sl̄ab̄, ūi aчeia пz̄çini
 p̄z̄m̄aŷii d̄in v̄z̄z̄l̄ii pleak̄, пz̄r̄z̄ind̄ локz̄l̄
 aчestea ūi k̄z̄t̄ z̄n̄ ал̄z̄ локz̄ z̄nde çz̄sesk̄ n̄z̄-
 çrim̄int̄ în abondinçz̄. Femela fat̄ 6 p̄i de
 sobolan̄ pe an̄, 'i înçr̄içeste bine ūi-i апz̄r̄
 k̄ z̄n̄ k̄raçiiç k̄iar̄ ūi de pisic̄i.— Afar̄ de
 sobolan̄i ob̄içn̄çiiçi de k̄z̄loarea çenz̄iŷie se çz̄-
 sesk̄ ūi sobolan̄i алz̄i k̄ or̄ii rom̄ii. În kl̄-
 m̄ele k̄z̄d̄z̄roase (s. e. în India) se imm̄z̄lçesk̄
 k̄ite odat̄ aшa de t̄are, în kit̄ în z̄nele локz̄r̄i
 s̄z̄tenii ūi орz̄manii ā fost̄ s̄içii a-ŷi пz̄r̄zi
 локçinçele (sate ūi op̄aŷe) lor̄; dar̄ ei s̄int̄
 s̄z̄p̄z̄iŷii ūi la nişte воале s. e. la neat̄r̄ ūi la
 p̄içz̄; ei s̄z̄fer̄ m̄z̄l̄t̄ ūi de пz̄reçii!

Шоаречеле e m̄z̄l̄t̄ mai mik̄ de kit̄ sobo-
 lan̄z̄l̄ ūi mai sl̄ab̄, este ūi mai kom̄z̄n̄, ал-
 m̄int̄relea ā am̄ndoi z̄n̄z̄ fel̄z̄ de instinkt̄ ūi
 aчeleaŷii temperamente; шоаречеле m̄ipoase çr̄it̄z̄,
 mişçr̄ile-i s̄int̄ iççii ūi pl̄k̄z̄te, ūi aчeast̄
 açilitate s̄inçz̄r̄-l̄z̄ s̄z̄ap̄t̄ de o m̄z̄çime de ine-

mičí ce-í are, прекъмѣ сѣнтѣ: пѣчи́ле, пасериле де поантеа, дѣхорѣлѣ шѣ кѣарѣ соболанѣ. Пе лѣнгѣ ачешѣ инемѣчи шѣ кѣрсе́ле карѣ і ле ѣтѣнде шѣ омѣлѣ, неамѣлѣ шоаречѣлорѣ де мѣлѣ с'арѣ фѣ стѣнсѣ, дакѣ н'арѣ фѣ fostѣ еѣ foarte прѣситорѣ, кѣчи́ femела prodѣче де маѣ мѣлте опѣ пе анѣ; дѣне о сарчѣнѣ д'о лѣнѣ, fatѣ 5—6 пѣи, карѣ, дѣне 15 zile, сѣнтѣ ѣн stape а-шѣ кѣста сингѣрѣ нѣтрѣмѣнтѣлѣ лорѣ. Дѣне знѣ анѣ prodѣкѣ шѣ чеѣ миčí. Челебрѣлѣ Aristotelѣ повестеште кѣ а пѣсѣ odatѣ о перекѣ де шоаречѣ ѣнтр'знѣ локѣ ѣнкѣсѣ де знде нѣ ера кѣ пѣтѣнгѣ сѣ скане, шѣ знде а авѣтѣ нѣтрѣмѣнтѣ дѣн destѣлѣ, neste пѣдѣнѣ тѣмпнѣ а гѣсѣтѣ аколо 120 де пѣи де шоаречѣ!

Ўнтрѣ соболанѣ шѣ шоаречѣ се афлѣ ѣн мѣз-локѣ, ѣн прѣвѣнѣа мѣрѣмѣи знѣ felѣсѣ де шоаречѣ че се афлѣ пе кѣмпнѣ ѣн гѣхѣрѣ сѣвтеране нѣмѣдѣ *Mulotѣ*; ачешѣа гонескѣ пе кѣртѣге дѣн бордеѣлѣ еѣ шѣ се ашеазѣ аколо; вара адѣнѣ мѣлѣдѣме де вѣкатѣ дѣне кѣмпнѣ ѣн гѣхра лорѣ пѣнтрѣ іеарнѣ. Прѣн зрмаре факѣ мѣлте стрѣкѣчѣнѣ вѣкателорѣ дѣно кѣмпнѣ; кѣндѣ н'аѣ де мѣнкаре, се мѣпѣнкѣ знѣлѣ пе алѣлѣ.

Ўнаѣnte кѣ о сѣтѣ де ані, корѣвѣиле аѣ адѣсѣ neste очеанѣ знѣ. Sѣрмѣлоте ѣн Франѣа, знѣ felѣсѣ да шоаречѣ маѣ марѣ шѣ маѣ рѣи де кѣтѣ соболанѣ, шѣ сѣнтѣ foarte прѣситорѣ, кѣчи́ о femелѣ fatѣ пе анѣ де треѣ опѣ кѣте онѣ-спре-зече.— Кѣпелѣ-ѣ гонеште кѣ о mare fѣрѣе; ачешѣи шоаречѣ потѣ сѣ шѣ ѣнnoate.

Соболанѣлѣ аквѣтѣкѣ (rat d'eau), д'о мѣрѣме маѣ мѣкѣ, се дѣне лѣнгѣ малѣрѣле рѣзрѣлорѣ, шѣ поате сѣ ѣнnoate бѣне; кѣпѣнѣ-ѣ гонескѣ шѣ пе еѣ кѣ о mare fѣрѣе.

Ўн локѣрѣле вѣлтоасе се гѣсескѣ знѣ felѣсѣ де шоаречѣ (campagnol) кѣ знѣ канѣ foarte mare шѣ о коадѣ скѣртѣ, елѣ адѣнѣ вѣкатѣ маѣ кѣ сеамѣ грѣдѣ ѣн гѣхра са ка прѣвѣсѣне де іеарнѣ, прѣн зрмаре este шѣ елѣ вѣтѣмѣторѣ пѣнтрѣ а-грѣкѣлѣзѣрѣ.

Іенѣрѣле а кѣрѣа формѣ шѣ мѣрѣме este кѣпозкѣтѣ тѣлорѣ, аре вѣза де сѣсѣ кѣрпѣатѣ; пѣопелѣ окѣлорѣ фѣндѣсѣ скѣрте, доарме кѣ окѣи дескѣшѣ, де ачѣеа знѣи шѣ аѣ ѣнкѣнѣсѣтѣ кѣ іенѣрѣи нѣ dormѣ; лѣрѣдѣмеа окѣлорѣ ла іенѣре с'а фѣкѣтѣ маѣ мѣлѣ ла о парте шѣ ѣндѣрѣтѣ де кѣтѣ ѣна-ѣnte, де ачѣеа шѣ елѣ vedѣ мѣлѣтѣ маѣ бѣне ѣн лѣзѣрѣи шѣ ѣндѣрѣтѣ де кѣтѣ ѣнаѣnte; азѣзѣлѣ лѣи е

foarte вѣнѣ; кѣндѣ фѣне шѣ ѣнтрѣвѣнѣгеазѣ зрѣ-кѣле лѣи ка знѣ felѣсѣ де кѣрпѣтѣ, арѣѣндѣ дѣрекѣ-дѣа кѣрсе́лѣи сѣтѣ. Фѣндѣсѣ кѣ пѣчѣоареле лѣи де дѣндѣрѣтѣ сѣнтѣ маѣ лѣнѣи де кѣтѣ челе де дѣна-ѣnte, де ачѣеа елѣ мѣрѣе маѣ ѣсте ла деалѣ де кѣтѣ ла валѣ. Глазѣлѣ лѣи е дебілѣ; кѣндѣ е прѣнсѣ саѣ рѣнѣтѣ нѣ с'аѣде нѣчѣ де кѣтѣ глазѣлѣ лѣи. Знѣи дѣн іенѣрѣ се дѣнѣ ѣн локѣрѣле мѣнтоасе, алѣдѣи ѣн локѣрѣле шеде, еарѣ алѣдѣи ѣн локѣрѣле вѣлтоасе. Чеѣ де мѣнѣдѣ сѣнтѣ маѣ марѣ, маѣ вѣртошѣи шѣ маѣ вѣнѣи шѣ фѣаѣдѣи ла мѣнкаре; чеѣ дѣн локѣрѣле шеде сѣнтѣ foarte ѣдѣи ла ѣмѣлетѣ, пе кѣндѣ чеѣ де валѣтѣ сѣнтѣ лѣнѣшѣи шѣ нѣчѣ кар-неа лорѣ нѣ преа е сѣнѣтоасѣ ла мѣнкаре. Пѣ-рѣлѣ іенѣрѣлѣи вара е оакѣшѣ, іеарна се алѣеште, асемѣнеа шѣ кѣндѣ ѣмѣтѣрѣнескѣ. Іенѣрѣи трѣсѣкѣ 8—10 ані; чеѣ де парте вѣрѣвѣteaskѣ трѣсѣкѣ маѣ мѣлѣ. Мѣнкареа лорѣ кѣнсістѣ ѣн планте аромѣтѣче: лѣнѣтѣчѣ, чѣчоаре, варѣзѣ, трѣфоѣсѣ, поаме шѣ лѣгѣме; асемѣнеа мѣпѣнкѣ шѣ грѣзѣнѣе, дарѣ іеарна кѣндѣ кѣмпнѣлѣ е акѣперѣтѣ кѣ зѣпадѣ, рѣне коажѣ дѣне канѣчѣи шѣ мѣпѣнкѣ. Іенѣрѣле е foarte фѣкѣосѣ; де опѣ-че лѣзѣрѣ се спѣрѣтѣ, се дѣне аскѣнсѣ ѣн гѣхѣрѣ сѣвтеране. Іенѣрѣи чеѣ вѣ-трѣнѣ сѣнтѣ канѣвѣлѣ а ѣнтрѣвѣнѣгеа оаре-каре вѣ-кѣнѣе а скѣпа де гонѣторѣи лорѣ; алѣмѣнтрѣлеа ачѣeste анімалѣ сѣнтѣ стѣнѣде. Тодѣи іенѣрѣи нѣс-кѣдѣи ѣнтр'знѣ локѣ, трѣсѣкѣ ѣнпрѣзѣнѣ; знѣ іенѣре ѣн ѣара лѣи нѣ мѣрѣе ѣн лѣнѣтѣ дрѣанѣтѣ чѣ фѣче нѣште колѣтѣрѣи ка сѣ ажѣнгѣ ла кѣвѣлѣлѣ сѣтѣ; елѣ фѣне totѣ-д'аѣна кѣтѣре вѣнтѣ, шѣ ѣи плаче сѣ мо-кѣеаскѣ знде с'а овѣчѣнѣтѣ. Кѣндѣ знѣ іенѣре слѣвозѣтѣ, фѣне дрѣнѣсѣ, ачѣеа este семѣнѣ кѣ е стрѣнѣсѣ. Femелѣле сѣнтѣ маѣ вѣкѣlene де кѣтѣ партеа вѣрѣвѣteaskѣ, шѣ л'е фѣкѣтѣ де апѣ, де роѣз шѣ де змезеалѣ. Вѣнѣторѣи дѣне іенѣрѣи лѣи се фѣче зѣлѣ гонѣндѣ-ѣ; іенѣрѣле неавѣндѣ нѣчѣ о-доаре вѣнѣ, вѣнѣторѣлѣи лѣсне се апропѣе де стрѣ-тѣлѣ сѣтѣ.— Стратѣлѣ іенѣрѣлѣи іеарна este апѣ-ратѣ дѣн партеа нѣрдѣлѣи (де фѣрѣсѣ), шѣ вара се апѣтѣрѣ дѣн партеа сѣдѣлѣи (де аршѣа соарѣлѣи) ѣнтрѣ спѣчеле де вѣкатѣ. Кѣн ѣлѣ вѣкатѣле с'аѣ фѣ-кѣтѣ марѣ елѣ-шѣ фѣче аколо кѣвѣсѣ, ѣнкѣнѣсѣрѣн-дѣ-лѣ де маѣ мѣлте дрѣмѣзѣрѣи ка сѣ поатѣ сѣ скане лѣсне. Femела, дѣне о сарчѣнѣ де 30 де zile fatѣ 2—4 іенѣрѣи, дѣндѣ-ле дѣдѣ 20 де zile; ла треѣ сѣнтѣмѣнѣи сѣнтѣ ѣндѣрѣкѣдѣи, пе зрмѣ-ѣи пѣрѣсескѣ шѣ еѣ-шѣ факѣ фѣе-каре кѣтѣ знѣ stratѣ

mikš denapre žnžlž de aatžlž. Peste žnž anž sintž žine kreskžđi. Iepžrele doapme žioa, űi noantea mžđinkž, se preimžlž űi se жоакž, mai kž seamž kindž e žna plainž. Iepžrii se ržseskž in totž lokžlž.

Iepžrele aļž, de űi seamžnž prea mžlž kž iepžrele ordinarž, nž sintž insž đž snecž. kžči amindoz kindž se imperekiazž nž prodžkž pži. Bisfonž a pžsž animale de diferite sekse din ačeste dož snecž de animale inpr'o káž űi a vžžlž kž animalžlž čelž pžternikž a omoritž pe čelž mai slabž, űi n'až vpatž a se imperekia inpre dинселе. Apoi afapž de ačesta, sinž űi aļe pžnkte de deosebire inpre ačeste dož snecž, s. e. iepžrele este orižinarž din klimele reči, pe kindž la inžlž (iepžrele aļž) este orižinarž din klime kalde. Iepžrele este mai statopnikž in kolopile sale, pe kindž inpre lanini ržsimž aļi, čepžűii, negrii űi nestriđi; iepžrele n'are vřžnž instinktž insemnatž, pe kинiž laninžlž desvoaltž žnž instinktž admirabilž prin klžđirea žnei lokžinže sžvterane žnde se žine žioa, žnde fatž pži sži apžrindž-i de žni, de vžlpi űi de pasžpile ržđioare.— Femela este foarte pžsitoare, kžči pe fie-kape lžnž fatž 7—8 pži. Kite-va žile inaintea fžtžrii, femela 'űi fache žnž terierž (vordeiž) kž o inprare stritutz; pe fžndžlž terieržlži fache žnž feliž de pondž, pe žpmž-űi pžne sinžrž pžržlž đžne vžrtž dia kape fache žnž patž moale pentř pži ei kapi e sž-i fete. Dož žile đžne fžtare, mžma nž lašž pži sinžrpi niči žnž minžtž; pe kindž đž điđž pžilopž, mžma inprizehte in toate kinžpile ka tatžlž pžilopž sž nž inpre

in terieržlž lopž. Đžne 20 ee žile, adikž đžne če a inžrkatž pži, ese kž dинűii afapž pentř inliia opž, atžnči este ka žnž feliž de sžrřvtoare in terierž; la poapta terieržlži mžma predž pži tatžlži familiei kapei-i iea inpre labole sale, űi lingž okii fie-kžrsia deosebiiž. Đžne ačeastž kžnpohtingž fžkžtž, tatžlž este respекtatž de pži sži ka kanžlž familiei űi d'akžmž inainte eļlž inprizehte pentř dинűii űi-i apžrž de ori-če perikolž. Kžmž se arapž vřžnž vřžmžmž, laninžlž-űi askžte žpekile, bate kž pičioarele, űi đžne ačestž semnž togii fžgž űi se askžndž in terierž. Sintž insž žni lanini vžtrini kapi 'űi mžđinkž sinžrpi pži lopž.— Laninžlž tržehte 8—9 ani, adesse opž se fache prea grasž, in kitž pžmai karnev laninlopž tineri este vžnž de min-kape. Nžtrimintžlž laninlopž seamžnž kž aļž iepžrilopž, insž laninii nž veaž niči odatž űi l'e frikž de apž. De mžlte opž fakž strikžčizni insemnate pe kinžpile kž rpiž saž in vii. Mizlokžlž čelž mai vžnž a-i roni este d'a anpinde pžčioasž in ačeste lokžri odatž in 4—5 žile, kžči laninii nž notž sž sžfere ačeastž odoare.

Kastopii aļ o lžnžime de 3 pičioare (ka la 1 1/2 palme ževimale), aļ o vlapž kž pžržlž foarte sžvđire űi kž o kolopare kamž kastanie, kž koađž groudž űi tžrtiž, la pičioarele de dindžržtž inpre dečite nihte membrane kž kapi innoatž in apž; apoi sžv mežlž aļ o gladžlž kape sekpeteozž žnž lžvidž foarte aromatikž nžmitž *Castorium* kape este inprežinžatž in medevinž űi este skžmnž. (O oka de kastopiiž kostž kite odatž 100—150 galbeni).

(Ba žřma.)

Komžnikacijni sčientifike miči.

Observačionile meteoroložice la Bskreputi de la 16—22 Septembrie 1859.

Temperatžra đžnž termometrž lži Reaumur, in žmžrž.

	Dim. la opa 6,	d. a. la opa 4,	seara la opa 10.
La 16	6,5	18	10
La 17	10	21,5	15
La 18	11	21,6	12
La 19	11	20	15
La 20	11,5	20	12

	Dim. la opa 6,	d. a. la opa 4,	seara la opa 10.
La 21	11	18	12
La 22	11	14	10
Temperatžra de mizlok	10,2	19	12

Temperatžra de mizlokž rezultantz: 13,7.
Barometrž a variatž inpre 316 űi 318 lini de Parisž.
Trei žile a ploatž; dož žile vintž tare.